

REGLUGERÐ

um gæðamat á smjöri og ostum.

I. KAFLI

Um efnainnihald, merkingu og heiti.

1. gr.

Smjör, sem framleitt er í mjólkursamlögum, skal búið til úr rjóma, sem gerilsneiddur hefur verið, að minnsta kosti við 90 gráðu hita á Celcius og kældur niður í 5—10 stig strax á eftir.

Smjörið skal ekki innihalda yfir 16% vatn. Þó skal það ekki teljast saknæmt, þó vatnsinnihald smjörsins sé allt að 16.2%.

Í smjörið má engu bæta nema hreinu matarsalti. Heimilt er þó að nota í smjörið litarefni, sem viðurkennt er af heilbrigðismálaráðuneytinu, og skal þess getið á umbúðum.

2. gr.

Smjör, sem framleitt er í mjólkursamlögum, skal selt í tveim gæðaflokkum, 1. og 2. flokk. Framleiðandi, eða sölufélag framleiðanda, getur þó auðkennt 1. fl. smjör með sérstöku skrásettu merki.

Smjör, sem boðið er til sölu, skal auðkennt með greinilegri áletrun, hvers flokks það er og einnig með nafni eða einkennisstaf framleiðanda eða þökkunarstöðvar.

3. gr.

Eftir feitiinnihaldi skiptast ostar í fjórar aðaltegundir:

1. Feitur ostur með minnst 45% feiti í þurrefni.
2. Hálffeitur ostur með minnst 30% feiti í þurrefni.
3. Kvartfeitur ostur með minnst 20% feiti í þurrefni.
4. Magur ostur með minnst 10% feiti í þurrefni.

Landbúnaðarráðuneytið skrásetur sérstök heiti á ostum og getur veitt heimild til þess, að sérstakar orstategundir innihaldi feiti í öðrum hlutföllum en að framan greinir.

Á ostinn skal vera stimplað feitiinnihald hans í þurrefni og orðin „Íslenzkur ostur“ eða samsvarandi orð á erlendu máli, einnig nafn eða einkennisstafir framleiðanda eða þökkunarstöðvar.

4. gr.

Mysuostur skiptist í eftirfarandi þrjá aðalflokka.

1. Mysuost, þegar hann er framleiddur úr mysu frá venjulegri mjólk til ostagerðar og inniheldur minna en 20% feiti í þurrefni.
2. Rjómaostur, enda sé lágmark feiti í þurrefni 33%.
3. Mysingur, sem er magur ostur með minna en 20% feiti í þurrefni, en svo linur, að hann sé vel smyrjanlegur ofan á brauð.

Mysuostur skal auðkenndur á umbúðum með nafni ostsins, framleiðanda eða þökkunarstöðvar.

II. KAFLI

Um mat og gæðaflokkun.

5. gr.

Allt smjör, sem framleitt er í mjólkursamlögum, skal metið í tvo flokka eftir gæðum, 1. og 2. flokk.

6. gr.

Mat það, sem um ræðir í 5. og 10. gr., skal framkvæmt af sérstökum matsmönnum, einum eða fleirum, sem landbúnaðarráðherra viðurkennir eftir ábendingu frá Framleiðsluráði landbúnaðarins.

Skal þess gætt, að hann sé vel menntaður í mjólkurfræðum og beri glögg skyn á gæði smjörsins og framleiðslutækni.

Kostnaður við störf matsmanna og aðstoðarmanna þeirra við matið greiðist af mjólkursamlögum eða sölufélögum þeirra

7. gr.

Aðalmatsmaður skal skipaður af landbúnaðarráðherra fyrir landið allt. Skal hann vera sérmenntaður í mjólkurfræðum og hafa yfirumsjón með starfi matsmanna, sjá um, að þeir starfi eftir settum reglum, og vera trúnaðarmaður ráðuneytisins um allt, sem að störfum matsins lýtur. Aðalmatsmaður skal eiga sæti í yfirmatsnefnd, sbr. 8. gr. Kostnaður við störf aðalmatsmanna greiðist úr ríkissjóði.

8. gr.

Verði árgreiningur um störf matsmanna, geta hlutaðeigendur skotið úrskurði þeirra til yfirmats. Við yfirmat starfa aðalmatsmaður og tveir menn með honum, sinn frá hvorum aðila.

9. gr.

Mat á smjöri skal þannig framkvæmt, að matsmaður fær til sín daglega að minnsta kosti 2 kg af daglegri framleiðslu hvers mjólkursamlags. Skal hvert sýnishorn auðkennt greinilega eftir nánari fyrirmælum viðkomandi matsmanns eða matsmanna, ef fleiri eru en einn.

Þegar matsmanni hefur horizt sýnishorn, sbr. 1. mgr. þessarar greinar, ber honum um að dæma smjörið strax eftir bragði, þéttleika, útliti, vökvaskiptingu og ásigkomulagi þess að öðru leyti. Skal hann gefa smjörinu einkunnir frá 6—12, þar sem einkunnin 12 táknar, að smjörið sé í alla staði óaðfinnanlegt. Smjör, sem ekki nær einkunninni 6.9, er ekki söluhæft. Smjör, sem fær einkunnir frá 7—8.9 telst til annars flokks, en smjör, sem fær einkunnir frá 9—12 telst til fyrsta flokks. Ekki má selja smjör, sem hefur bragðgalla, s. s. þráabragð, fiskbragð o. fl. þ. h., né inniheldur meira en 16% vatn sem 1. flokks smjör. Innihaldi smjörið meira en 0.2% umfram hið ákveðna hámark 16%, telst það ekki söluhæft.

Sýnishorn, sem berst matsmanni, sbr. 1. málsgrein, skal hann geyma í 14—15 daga við 12—14 stiga hita og meta gæði þess að svo búnu. Skal hann þá tilkynna mjólkursamlaginu, á sérstöku matsvottorði, einkunnagjöf þá, sem smjörið hefur fengið.

Þegar smjörið berst til sölu, ber matsmanni að athuga, áður en sala fer fram, hvort gæði smjörsins eru í samræmi við þau sýnishorn, sem áður hafa verið metin. Sé svo ekki, ber honum að endurskoða fyrra mat sitt.

10. gr.

Landbúnaðarráðherra getur fyrirskipað sérstakt gæðamat á ostum að fengnum tillögum Framleiðsluráðs landbúnaðarins. Getur hann m. a. fyrirskipað sölufélögum mjólkursamlaganna og öðrum umboðsmönnum þeirra, að afreikna ost til mjólkursamlaganna eftir gæðum. Skal þá lögð til grundvallar sams konar einkunnagjöf og sú, er um ræðir í 9. gr. þessarar reglugerðar.

Ostur, sem ekki nær einkunninni 7.0 telst ekki söluhæfur. Ostur, sem nær einkunnunum 9—10.9 skal greiðast mjólkursamlagi á heildsöluverði. Fáir osturinn einkunnirnar 7—8.9, skal hann reiknast lægra verði til viðkomandi mjólkursamlaga. Fáir osturinn hins vegar einkunnirnar 11—12, skal hann greiðast viðkomandi mjólkursamlagi við herra verði. Skal nota heildarfrádrátt þess osts, sem fær einkunnirnar 7—8.9 til uppbóta á þann ost, sem fær einkunnirnar 11—12 stig.

11. gr.

Til þess að auðvelda framkvæmd gæðamats á ostum, ber hverju mjólkursamlagi að auðkenna ostinn með dagatölu almanaksársins, þ. e. 1—365 eftir því hvenær á árinu hann er framleiddur og auk þess með einkennistölu ostakers viðkomandi dags.

12. gr.

Ostur skal metinn áður en hann er afgreiddur til sölu. Skal matsmaður eða matsmenn skera sundur einn ost úr hverri lögun. Ef í einni og sömu ostasendingu eru ostar úr fleiri en einni lögun, skal sendingin dæmd sem ein heild með því að taka meðaltal af einkunnagjöfum hinna ýmsu lagana, sem í sendingunni eru.

Ostinum skal síðan gefa einkunnir, sbr. 10. gr., og skal þar farið eftir útliti hans, skorpumyndun, þéttleika og bragði. Skal matsmaður tilkynna viðkomandi mjólkursamlagi um úrslit matsins strax og því er lokið.

13. gr.

Brot á reglugerð þessari varðar sektum frá kr. 1000.00—10000.00, ef ekki liggur þyngri refsing við samkvæmt lögum.

14. gr.

Reglugerð þessi er hér með sett samkvæmt lögum nr. 94 frá 5. júní 1947, um Framleiðsluráð landbúnaðarins, verðskráningu, verðmiðlun og sölu á landbúnaðarvörum o. fl., til þess að öðlast gildi þegar í stað.

Landbúnaðarráðuneytið, 24. júlí 1962.

Ingólfur Jónsson.

Þorv. K. Þorsteinsson.